

Taxa postala
plante in numerar
No. 284.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (vott Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félévre
600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
havonta 1, negyedévre 3, félévre 6,
egészévre 10 dollár, vagy egyenlő
értékű valuta. Hirdetések díjazás
szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és
bánsági zsidóság egyetlen napilapja.
Cikkeink utánnymását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZAK-ERDÉLYI SZÓLVÉNYSZÓLVÁNY

Bermentetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Csúfirtók, 1932. május 19.

5692. ÉV IJJAR 13. XV. ÉVF. 112. SZAM

Devizaváltalom

Az első pillanatban még fel sem fogtunk annak a devizaváltalomnak a jelentőségét, mellyel a Jorga-kormány jónak tartotta megőrvendzteni az országot. Világszerte általános és egyöntetű jóváhagyásokra várunk és mindenütt olyan megrögzöttséget kapunk, amelyek természetesen a gazdasági pangást fokozzák. A devizaváltalmat csak rossz előérzettel és a legrosszabb jósálatokkal fogadhatjuk, mert egészen bizonyos, hogy csak újabb és újabb nyomorúság származhatik belőle az ország sokat szenvedett lakosságára.

Arany kormánybiztosa

Nem kell sajnálni azokat a kegyelmes és alminiszter urakat, akik kibuktak a kormányból. A mindenható miniszterelnök gondoskodik róluk. Tatar Coriolannak, a volt erdélyi miniszternek külön hivatalt kreáltak, amon erdélybánsági tartományi főnökséget, Uganazzal a költségvetéssel és igazgatóval a hatáskörrel. Hogy miért kellett ezek szerint felosztani az erdélyi minisztériumot, azt csak Jorga tudná megmondani.

Stanciu kormánybiztost

De Stanciu kegyelmes ur fizetését sem bírta meg Jorga az országnak. Belőle kormánybiztost csináltak miniszteri fizetéssel. Kinevezték a romániai aranybányászat kormánybiztosává és teljhatalmu megnevezést kapott, hogy az aranytermelést 5000 kilóra fokozza fel. Sőt megbiztatás, gyönyörű megbízatás. A magunk részéről örömmel csatlakozunk ehhez a megbízatáshoz. Sőt tovább megyünk.

Megbizuk Stanciu kormánybiztost

egy legalább tízezer kilogramm aranyat érmeleten ki évente. Csak grözze azután azt a sok aranyat termelni.

Érték egy örvendztes

Értékesítés! Valamikor a pestis szó keltett olyan rémületet az emberekben, mint ez a kegyetlenül divatos, magyaros, de annál korszerűbb szó. És valóban: az, ami mögötte van, tartalmában és borzalmas jelentőségében nem érteki a pestissel. Sőt talán még ennél is rosszabb, mert nemcsak fizikai, hanem lelki elnyomorodást is jelent. Elő halottak hosszú sorát idézi fel előttünk, korunk szociális drámájának legveszélyesebb és legfenyegetőbb jeleit.

Értékesítés

Családok hullását, erények hervadását, a népek pusztulását, szerelmek vergődését, remények derékbetörését; jait, örömeiket és öngyilkosságok sorát. Valóban sohasem gondoltunk arra, hogy mindezek ellenére még örvendezni tudjunk egy újabb léleptés hallatán. És íme: mégis örvendezni kell. Vagy nem örvendezünk, legalább belenyugodunk a sors rendelkezésébe, mely immár a népességünk iróráinak előkelő homálya is elért.

Soha jobbkor és soha igazságosabban

ért a léleptendő népszövetségi tisztviselők legnagyobb részére valóban nem volt és nincs főleg ma szükség. Nem is a szükség ültette be őket ezekben a hivatalokba, hanem a legszemérmertőbb nepotizmus.

Csupa jónévelt, előkelő zsurfiu ült

ezekben a hivatalokban, hogy lázas tevékenységé imitálja azt a semmit, amivel a népszövetség immár több mint egy év óta ajándékozza meg az emberiséget. Ezek az népszövetségi hivatalnokok nem tettek, mint reprezentáltak, hanem azaz visszaéltek a népek naivitásával és a politikai nagybácsik kegyességével.

Érték, a kokottok városában — ök

érték a illegitim öröm szálláscsinlói. A nyomor van az egész világon. Illó, hogy léleptésük őket. Kár, hogy nem később jutott eszébe az angol kormány, hogy ugyanis nem fognak éhenhalni.

Zár alá vették a devizakereskedelmet

A Monitorul Oficial ma reggeli száma meglepetésszerűen kormányhatározatot közöl, amely megtiltja a devizák és külföldi valuták kivitelét és a Banca Nationalanál összpontosítja a devizakereskedelmet. A fokozódó devizaspekulációval indokolja a kormány az intézkedést

Kolozsvári bankkörök a zugdevizások garázdalkodásaitól tartanak

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Románia pénzügyi életének nagy szenzációja van: a kormány elrendelte a külföldi devizák kivitelének eltiltását és a devizaforgalom központi ellenőrzés alá helyezését. Miután a szomszédos államok sorra léptettek életbe hasonló devizakorlátozásokat — így Magyarország, Ausztria, Görögország, Bulgária, Jugoszlávia — előrelátható volt, hogy Románia sem izolálhatja magát a szomszédos államokba bevezetett devizarezsimektől. A romániai pénzügyi élet meglepetésszerűen, illetőleg rajtaütés-szerűen éri a devizazárlat Argetoianu pénzügyminiszter az utóbbi hónapokban többször is hivatkozott arra, hogy Romániának nincs szüksége hasonló korlátozó sokra; a román valuta nem forog veszedelemben, mert a gabonakivitel folytán az ország bőséges mennyiségben rendelkezik külföldi kifizetési eszközök fölött. Három nappal ezelőtt a valutabehozatal betiltásával kapcsolatosan ismét felbukkant a devizazárlat híre. Ezt a hírt hivatalos helyről kategorikusan megcáfolták.

A délelőtt folyamán megjelent a pénzügyminisztérium hivatalos közleménye, amely már közelebbi adatokat tartalmazott a devizazárlat életbeléptetésének módjaira vonatkozólag. Ugyancsak ez a hivatalos közlemény igyekezett behatárolni azokat az okokat is, amelyek a kormányt a zárlat elrendelésére indították. A bukaresti rádió délben 2 órakor az egész országgal közölte a rendelkezést és annak részletes indoklását. Mint fentebb említettük, a Monitorul Oficial ma reggeli száma közölte a rendeletet, amelynek életbeléptetését a pénzügyminiszter 182.834—1932. számú előterjesztése alapján a május 17-ik minisztertanács határozta el. A betiltó rendelet szóról-szóra a következőképpen hangzik:

A spekuláció megakadályozása érdekében tiltották a devizakorlátozás híreit

Enek a cáfolatnak azonban már nem volt egyéb célja, mint a spekulációt megakadályozni. Tegnap délután hozta meg a minisztertanács a vonatkozó döntést, amelyet egészen ma reggelig — a rendeletnek a Monitorul Oficialban való megjelenéséig — titokban tartottak. Az éjszaka folyamán a pénzügyminisztérium körtáviratokat küldött szét a vámhivatalokhoz, a Banca Nationala pedig az összes vidéki fiókokhoz, lakonikusan értesítve őket az intézkedésről. A Nemzeti Bank kolozsvári fiókgazdája ma reggel felhívta a kolozsvári pénzügyészeket, amelyeket utasított, hogy további intézkedésig a devizakereskedelmet szüntessék be. Amikor a bankigazgatók az intézkedés oka iránt érdeklődtek, a Nemzeti Bank fiókvezetői azt válaszolták, hogy maguk sem tudnak többet.

A kibocsátott rendelkezés azt fogja eredményezni, hogy a község bizalma a lej-jel szemben ismét helyreáll. A román valuta vásárló ereje növekedett, a külföldön igen jól jegyzik és a legteljesebb bizalomra tarthat igényt. A Banca Nationala hivatalos árfolyamon bonyolít le minden reális tranzakciót. A román állampolgároknak külföldi ügyleteik lebonyolításánál semilyen nehézséget nem fogunk támasztani.

A betiltó rendelet 13 paragrafusa

1. Semmiféle külföldi értékben, devizában, vagy valutában szóló csekk, utalvány, vagy rendelvénnyel nem folyósítható csak a Banca Nationala útján és a Banca Nationala engedélyével.
2. Az összes devizaoperációkkal foglalkozó bankok és kereskedelmi cégek kötelesek lesznek a mai naptól kezdve külön könyvet vezetni külföldi pénzben vagy devizákban eszközölt tranzakcióikról. Az eddigi könyvek a mai nappal lezárandók.
3. Idegenek szabadon rendelkeznek az országban levő pénzüikkel vagy külföldi devizájukkal.
4. Valamely kereskedelmi cég birtokában levő deviza, vagy valuta, vagy arany nem adható el csak a Banca Nationala hozzájárulásával, illetve közbenjöttével.
5. A bankoknak joguk van külföldi hiteleiket saját devizáikkal kiegyenlíteni.
6. A Banca Nationalának joga van minden az országban levő külföldi értékre szóló csekk, utalvány és rendelvénnyel felelt diszponálni és ezek csak a bank útján kerülhetnek forgalomba. A Banca Nationala által el nem fogadott csekk, utalványok és rendelvénnyek közvetlenül eladhatók a Nemzeti Bank tudomásával.
7. A Banca Nationala a külföldi adósságok fizetésére megfelelő arányban engedélyt fog adni a kereskedelmi cégeknek.
8. A lej kivitele számlán vagy bankjegyben csak a Banca Nationala engedélyével eszközölhető.
9. Idegen valuták és devizák kivitele minden formában tilos. Tiltva van a lej és idegen devizák kivitele pénzügyi

hittel engedélyezése címén is.
10. Az összes külföldi csekk, utalványok és rendelvénnyek a Nemzeti Bankra cedálódnak.
11. A vámhivatalok kötelesek a Banca Nationalának kimutatást rendelkezésére bocsátani az exportált és importált árukról.
12. A Banca Nationala felhatalmazást nyert minden intézkedés megtételére, amit a rendelet hatályosabb végrehajtása érdekében szükségesnek lát.
A 13-ik szakasz a büntető szankciókról gondoskodik.
A pénzügyminisztérium hivatalos közleménye, amely a rendeletet indokolja, rámutat arra, hogy amióta a szomszédos államokban devizakorlátozásokat léptettek életbe, Románia valóságos devizaspekulánsok eldorádjává lett.
A szomszédos államok pénzügyi kereskedelmi vállalatai Románián keresztül bonyolították le tiltott devizazárlataikat.
Ezek a spekulánsok a rémhir-terjesztésükkel állandó izgalmat s idegességet idéztek elő a romániai pénzügyben. A lej nemcsak egy teljesen stabil, de a külföld megkülönböztetett bizalommal viseltetik a román valuta iránt.
A lej szembeni bizalom egyik megnyilatkozása volt az, hogy az emberek teaurizáltak, vagyis székébe, vagy lakásokon helyezték el a rendelkezésükre álló lejmennyiséget.
Nem féltek attól, hogy veszteségek érhetik őket, mint ahogyan ez néhány hónappal ezelőtt az angol font birtokosaival történt, akik vagyonuknak közel 30 százalékát veszítették el az aranyfedezet megszüntetése miatt.

A devizaspekulánsok igyekeztek a lej-jel szembeni bizalmat megrendíteni és a lej birtokosait rávenni arra, hogy pénzüket külföldi devizákban váltsák át. Ily módon akarták felvenni a devizák árfolyamát, hogy az árfolyamkülönbséget zsebre vágják.

Hol azt híresztelték, hogy Románia beszünteti a külföldi tartozások fizetését, hol azt, hogy infláció következik, hol pedig azt, hogy a román bankjegyeket lebelégyezik és egy bizonyos értéknyadát visszatartják.

Ilyen és ehhez hasonló eszközökkel igyekeztek a lej-jel szembeni bizalmat megrendíteni. S eképpen sikerült bizonyos rétegeket rávenni arra hogy a birtokukban lévő lej devizára cseréljék át, vagy ami még rosszabb, hogy túlzottan drága árfolyamon aranyat vásároljanak.

A Banca Nationala kormányzója nyilatkozik a devizazárlatról

Constantin Anghelescu a Banca Nationala kormányzója, ma délelőtt magához kérte a sajtó képviselőit és nyilatkozott előttük a devizazárlatról. A bankkormányzó — a pénzügyminisztérium közleményében foglaltak felsorolása után — a következőket mondotta:

— A minisztertanács rendelkezés azt jelenti, hogy az eddigi szabad valuta és devizakereskedelem a mai naptól kezdve kizárólag a Banca Nationala útján lesz eszközölhető. Többek között meg akarjuk akadályozni, hogy a román tőke idegen valutával teaurálódjék.
Nagy aranybehozatal is észlelhető volt az utóbbi időben, ám a Banca Nationala aranystokja nem emelkedett, mert a behozott arany magánkézben helyezkedett el.

A kibocsátott rendelkezés azt fogja eredményezni, hogy a község bizalma a lej-jel szemben ismét helyreáll. A román valuta vásárló ereje növekedett, a külföldön igen jól jegyzik és a legteljesebb bizalomra tarthat igényt. A Banca Nationala hivatalos árfolyamon bonyolít le minden reális tranzakciót. A román állampolgároknak külföldi ügyleteik lebonyolításánál semilyen nehézséget nem fogunk támasztani.

A devizazárlat kolozsvári hatása

Cluj-Kolozsvár, május 18. A deviza és valutazárlat elrendelésével kapcsolatban alkalmunk volt ma délután beszélgetést folytatni az egyik nagy kolozsvári pénzintézet vezetőjével, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A devizazárlatnak akkor lett volna különös értelme, ha ez egyuttal a külföldi tartozások fizetésének felfüggesztését is jelentette volna, akár egy transzfermatorium formájában. Így azonban tartok tőle, hogy a zárlat a deviza-zugforgalom felvirágzásához fog vezetni, ahol is jelen tős árfolyam-differenciával fognak majd a külföldi kifizetési eszközök gazdát cserélni. Kivették a bankok kezéből ezt a minimális hasznos biztostító üzletágot, amely ezután a zugspekulánsok jövedelmét fogja gyarapítani.

Hogyan lehet devizát kapni

Bucuresti-Bukarest, május 18. A mai naptól kezdve a devizák nem képezik szabad forgalom tárgyát, csak a Banca Nationala útján. Azok, akiknek nem kereskedelmi célra kell a deviza, megkapják az engedélyt, ha bebizonyítják, hogy szükséges számukra a külföldi utazás. A kereskedők számlákkal fogják igazolni a kifizetés sürgősségét.

5 lejért
Lapkiadó
Str. Baroz
Tel. 6-73

VILÁG TÖKRE

A lezárt határ

A „Vossische Zeitung“ moszkvai tudósítója a Dnyeszter mellé utazott, hogy az orosz-román határügyekről a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján informálja a német közvéleményt. Az újságírónak Tiraspolból küldött tudósításából, amelyek bennünket is közelebbről érdekelnek, adjuk az alábbi részleteket:

Néhány kilométerre Tiraspoltól emelkednek a tighinai Dnyeszter-híd csomópillérei. Tizennégy év óta a szétrombolt híd szimbolizálja a Románia és Oroszország között megszakadt viszonyt. Tiraspolban jelentős mosoly kíséretében szokás mondani, hogy a híd egy francia repülő bombája robbantotta föl.

A Dnyeszter, amelyet itt Nistonnak hívnak, nem „határ“. Nincs vám, nincs utlevélhivatal, nincs átlépési pont. A Dnyeszter ma is demarkációs vonal két fegyverszünetet tartó ellenséges hadsereg között. Aki a Dnyesztert átlépi, jelt ad a tűz újra való fölvételére. A helyzet egészségtelen, feszült mivoltát ez a folyó jelképezi, amelyet nem élénk egyetlen csónak, amelynek partjain csupán katonai parancs szavakat lehet hallani, csak uniformis ruhát lehet látni élesre töltött fegyverrel. Tiraspolban a „megszállott testvérország-ról“ beszélnek, Benderben és Kisenevben „az elnyomott bolsevik járom alól még föl nem szabadult Moldváváról“.

A Dnyeszternek az a titka, hogy még ma is „lezárt határ“-ként szerepel, demarkációs vonalként, határőrök sűrű láncával, figyelő szemekkel és még sem válaszfal Besarábia és a szovjet állam között, hanem csak egy kerítés, amelynek rácsai között illegális forgalom zajlik ide és oda, amely időnként sokkal élénkebb, mint bármely más ugynevezett „zöld“ határon. A Dnyeszter két oldalán lakó emberek között rokoni kötelékek állnak fenn; a határ mindkét oldalán csempészet fejlődött ki, itt azonban, ahol elég keskeny a folyam, kigyózó, sok szigettel és zátonnyal, a partokon bozót és erdő — e helyütt a legtöbb alkalom nyílik az illegális határátlépésre. A politikai feszültség ezen a helyen mutatkozik leginkább. Sötét éjszakákon, vihar idején sokan kockáztatják meg, télen az átfutást a jegen, nyáron az átúszás veszedelmét.

Ilyen uton jut Besarábiába a kommunista propaganda. Újságok, röpiratok, folyóiratok, könyvek kerülnek titokzatosan uton a folyam tulsó partjára. Az ellenpropaganda sem pihen. Hasonló uton kerül át az antiszovjet-propaganda. Újságok, irodalmi művek, fölvilágosító röpiratok. Tiraspolban naponta lehet olvasni a kisenevi friss újdonságokat és bizonyára fordítva is.

A propaganda forgalom után első helyen áll a menekülők forgalma. Besarábiában erősen üldözik a kommunistákat, akik ha megmenekülhetnek a közbiztonsági hatóságok kezei közül, át szöknek Tiraspolba. Szovjet-területről az ellenáram főképp olyan parasztokat sodor át Romániába, akik a kollektivizálás folytán teljesen elszegényedtek és akik Romániában boldogulni szeretnének. Sok fiatal ember van közöttük, akik nem akarnak szolgálni a vörös hadseregben. Majdnem mindnyájan rokonszorgókhoz jönnek.

Statisztika is készült, természetesen nem a legobjektivebb, a menekülők számaról. Tiraspolban például úgy tudják, hogy Besarábiából átlag 25 ezer ember menekül évente Szovjetmoldvába, míg innen Romániába mindössze hétézer. Bizonyos, hogy csak hozzávetőleges számok ezek, de nagy eltérések nem lehetnek. Fel kell tételezni, hogy a két állam biztonsági szervei, amelyek mintaszerűen vannak szervezve, nem minden esetben igyekeznek megakadályozni az „átlógást“.

Bombarobbanás vészire terjedt el tegnap Bukarestben

A főpostán felrobbant egy benzinnel teit edény és az egész postaház épületet megszakította

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt bombamerénylet híre terjedt el Bukarestben. A vészirek szerint a főposta épületében hatalmas robbanás történt, mely több száz méternyi körzetben hallatszott és a posta épületét megszakította. Az alarmozott sziguranca és a tüzoltóság megjelent a helyszínen és azonnal vizsgálatot indított a robbanás okának megállapítására.

Pár perc alatt megállapították, hogy nem merénylőtről, hanem véletlen szerencsétlenségről van szó, melynek egy súlyos, sebesült áldozata is van. Az épületben egy szerelőmunkás benzinnel teit edényhez ért gyertyájával és így következtetett be a robbanás. A munkást súlyos égési sebekkel kórházba szállították.

Hatleganu Simon rendőrkezes nyilatkozata a Fedák-ügyben

Cluj-Kolozsvár, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Fedák Sári kiutasítása még ma is állandóan foglalkoztatja Erdély közvéleményét. A kiutasítást, mint ismeretes, a kolozsvári rendőrkezes hajtotta végre s ezért a magyar színházi körök és a sajtó Hatleganu Simon rendőrkezesre teszik felelőssé a kiutasítást. A kérdésben a rendőrkezes részéről Hatleganu Simon nyilatkozatot adott ki, mely a következőképpen hangzik:

— Fedák Sárinak április 15—május 15-ig volt tartózkodási engedélyje az országban. Ami azt jelenti, hogy május 15-én, vasárnap este 12 órakor már el kellett hagynia az ország területét. Amikor az előzetes reklámokból láttam, hogy a művész éppen a tartózkodási

engedélyében megjelölt utolsó napon kezdte meg vendégszereplését, utasítást kértem felsőbb hatóságaimtól. A törvény értelmében legalább nyolc nappal a lejárát előtt kell a tartózkodási engedély meghosszabbítását kérni. Ez Fedák Sári esetében nem történt meg. Ugy tudom, csak közvetlenül tizenötödike előtt intézkedtek. Feletteseimtől azt az értesítést kaptam, hogy nem engedélyezték Fedák Sári további itt tartózkodását. Erre én csak végrehajtottam a kapott utasítást.

Fedák Sári egyébként kártérítési keresetét indított a román állam ellen és panaszt dr. Ehrlich István ügyvéd a napokban már be is nyújtja a törvényesékn.

Magyar Színház

Magyar Színház

Székelyhidy Ferenc

vendégjátéka

Pénteken este 9 órakor

A Mosoly országa

Brooklynban elfogták a Lindbergh-fiut elrabló banditák egyikét

A bandita szerint a gyermekrablók a létráról ejtették le a Lindbergh-fiut, aki az esés következtében halt meg. Negyvenézer kiránduló lepte el Hoppevellt. Curtiss hajógyáros szemenszedett hazugságokkal vezette fére Lindberghet, mert sok pénzt remélt egy laptól.

London, május 18. A newyorki lapok értesülései szerint Lindbergh elhárította az Európából érkezett szíves meghívásokat. Nem akarja odahagyni Amerikát, mert részt kér fia gyilkosainak nyomozásából. Az elmúlt weekenden Hoppevellt több mint negyvenézer kiránduló lepte el. A newyorki lapok szerint Curtiss hajógyáros, aki a Lindbergh-fiu utáni kutatás ideje alatt úgy szerepelt, mint aki megbízásból a gyermekrablók tárgyalásokat folytatott volna, beismerte a hatóságok előtt, hogy összes jelentései hazugságok voltak.

Amit Lindberghnek mondott, mind képzeletének szüleménye volt. A hazugságra az vitte rá, hogy egy nagy amerikai újság kizárólagossági jogot szerzett élményeinek közzétételére s őt csábította a laptól kilátásba helyezett nagy pénzösszeg.

A Brooklynban elfogott bandita Raoul Parzichnak mondja magát. Hír szerint pontos személyleírást adott bűntársairól a rendőrségnek. Remény van rá, hogy ez alapján a gyermekrablók rövidesen kézre kerülnek.

létráról leejtették a gyermeket a földre s a baby már akkor meghalt. de őt csak az autóban vették észre. Akkor levetkztették a fiut s a holttestet az erdőben hevenyészett sirba fektették. A gyermekrablást a bandita szerint hónapokkal ezelőtt egy csempészhajó fedélzetén tervezték ki.

A newyorki lapok szerint Curtiss hajógyáros, aki a Lindbergh-fiu utáni kutatás ideje alatt úgy szerepelt, mint aki megbízásból a gyermekrablók tárgyalásokat folytatott volna, beismerte a hatóságok előtt, hogy összes jelentései hazugságok voltak.

Amit Lindberghnek mondott, mind képzeletének szüleménye volt. A hazugságra az vitte rá, hogy egy nagy amerikai újság kizárólagossági jogot szerzett élményeinek közzétételére s őt csábította a laptól kilátásba helyezett nagy pénzösszeg.

A Brooklynban elfogott bandita Raoul Parzichnak mondja magát. Hír szerint pontos személyleírást adott bűntársairól a rendőrségnek. Remény van rá, hogy ez alapján a gyermekrablók rövidesen kézre kerülnek.

ZSIDÓ VILÁG

Mikor indul meg az eljárás a vilnai pogrom igazi bűnösei ellen? Varsóból jelentik: A lengyelországi zsidó parlament klub átiratot intézett a lengyel igazságügyminiszterhez, amelyben rámutat arra, hogy a vilnai pogrom óta, — amelynek során több zsidó kereskedő üzletét rombolták szét és több zsidót bántalmaztak — immár egy félesztendő telt el, de mindaddig egy lépés sem történt a bűnösek elleni eljárás ügyében. Ahelyett pedig, hogy a tényleges bűnösekön vonják felelősségre, a letárgyalt perek folyamán eddig csak zsidókat ítélték el kisebb-nagyobb elzárásra. A parlamenti klub felszólította az igazságügyminisztert, tegyen meg mindent abban az irányban, hogy a vilnai pogrom ügyét ne bagatelizálják el kisebb jellegű perekkel és kövessen el mindent annak érdekében is, hogy a zsidók egyáltalán üldözésével ne hamisítsák meg az ügy jellegét, hanem megfelelő eljárással dokumentálják, hogy az állam nem hajlandó tűrni az ártatlan zsidó polgárok üldözését és bántalmazását. A zsidó kisebbségi jog védelmét szolgáló tanács Párisban nyilatkozatot tett most közé a lengyelországi pogromok ügyében és megállapítja, hogy a rendőrség pártoskodóan lépett fel a zsidók ellen és az eddig elhangzott ítéletek azt a látszatot akarják kelteni, mintha nem is a zsidók lettek volna a megtámadottak, hanem ők organizálták volna a zavargásokat. Felhívja a közvélemény figyelmét, hogy a tényleges bűnösek közül eddig még egyet sem ítélték el.

Szombat ünnepe Erec Jiszraélben. Berlinből jelentik: Dr. S. Grünberg, a Somré Sabosz világszövetség elnöke nagyszabású előadást tartott a napokban palesztinai utjának benyomásairól. Előadásának bevezetésében vázolta az épülő ország gazdasági és politikai helyzetét, amelynek során különösen arra az egyedülálló jelenségre mutatott rá, hogy Palesztinában nincsen munkanélküliség. Rátérve az ideológiai részre, kifejtette, hogy nem lehet elvárni, hogy azok az emberek, akik különböző országokból, különböző környezetből és különböző beállítottsággal jönnek az országba, a Szentföldön nyomban közös nevezőre jussanak. Ennek ellenére is és főleg vallási viszonytban igen üdvös hatást gyakorol az ország lakosaira. Azok az emberek is — mondotta —, akik a vallási kérdések iránt indifferens családból vagy környezetből kerültek ki, minél több ideig élnek az országban, annál több megértést tanúsítanak a vallási kérdések iránt. A zsidó centrumokban pedig a szombat szentsége és teljes jellege annyira rányomja bélyegét az életre, hogy annak be nyomása alól a szabadgondolkodók sem vonhatják ki magukat. Egész Erec Jiszraélben egyetlen zsidó üzlet sincs, amely szombaton nyitva tartaná üzletét. Tel-Avivban aztán tökéletes a szombat ügye. A közrendeletek egész sora intézkedik a szombat szentségéről. Kifejtette még, hogy sikerült elrendeznie a Makkabival a szombati sportjátékok kérdését is és azt kiküszöbölni az életből. Dr. Grünberg nagyszabású előadása után dr. Klein berlini rabbi, aki az előző tisztségét töltötte be, befejezésül felhívással fordult a közönséghez a Somré Sabosz-mozgalom előmozdítására.

Jiddis kurzusok Amerikában az angolul beszélő zsidók számára. Newyorkból jelentik: A „Morning Journal“, a nagy newyorki jiddis napilap jiddis nyelvkurzust indított meg a napokban az angolul beszélő zsidók részére. A kurzusokat nagy számban látogatják a newyorki zsidók. A kurzus megindításában az a gondolat vezette a Morning Journalt, hogy az angolul beszélő és a zsidó tradícióktól eltávolodott zsidókat a zsidó ismeretek és a zsidó tudás révén megőrizték és fenntartásuk a zsidóság és a zsidó gondolat számára. A jiddis nyelvben akarják képviselni a kapcsolatot az öreg és az új zsidó generáció között.

Férfi kalapokat
fest, tisztít, formál és vasal olcsón
FEHER, Str. Memorandului (Unió ucca) 21. sz., volt Redout

Kommunista

ben, egy re lakás

Évek óta m

Balra k

mániai r

Megjelent a ro

A poli

rend

készül

— me

nek a naivak

köicsönöz j

par

Bucuresti-Bukarest,

Kelet tud.) Madgea

szter, a nemzeti pa

rosszabb külföldi tar

nap este visszaérkez

gearu a sajtó képvise

erdekes nyilatkozatba

földi utjának főleg

Kimélje gallérjait, mosasson az UNIO-nál, Cluj

Kommunista nyomdát fedeztek fel Kisenevben, egy rendőrtiszt és egy csendőrtiszt lakásának szomszédságában

Évek óta működik a nyomda, de eddig nem tudtak a nyomára bukkanni

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Kisenevben az állambiztonsági hivatal tisztviselői évek óta titkos nyomda után nyomoznak, mely a várost körülvéve elárastó kommunista röpcédulákat készíti. A hatóságok azonban évek óta hiába keresik a nyomdát, melynek munkéi minden kommunista manifestáció alkalmával megjelennek a város utcáiban.

A véletlen a nyomda nyomára vezette a szigurancát. Névtelen feljelentés alapján a szigurancának tudomására jutott, hogy a nyomda a Str. Jorga 15 számú házban működik. Itt készültek a Plugari Rosu és Benconic című kommunista lapok. Kilenc letartóztatás történt. Érdekes, hogy a Str. Jorga 15. szám alatt egy csendőrtiszt és egy rendőrtiszt is laknak, akiknek halvány sejtelmük sem volt az évek óta az épületben levő nyomda működéséről.

Belra kacsint az újdonsült romániai nemzeti szocialista párt

Megjelent a romániai náci hivatalos lapjának első száma

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Mint megirtuk, néhány politikai röviddel ezelőtt elhatározta a romániai nemzeti szocialista párt megalakítását. Az új pártot Stefan Tatarescu vezrel, ezredes, kormánytag, a szenátor vezrel, Ugyancsak ő a főszervezője a párt National Socializmus című hetilapjának, amelynek első száma tegnap reggel jelent meg. A lap közli a romániai náci-párt programját, amely meglehetősen zavaros, de amelynek hatá-

rozottan baloldali tendenciája van. A lap egyébként is igyekszik bizonyítékát szolgáltatni annak, hogy nem olyan szajtépően reakciós, mint Hitler barnaingesei. Az első oldalon például Constantin Stereről közöl dicsérő hangú cikket a következő címmel: „Constantin Stere a román politika felületességének áldozata”. A bukaresti sajtó élénken kommentálja a román nemzeti szocialisták érdekes orientálódását.

A politikai és társadalmi rend mély változásaira készülnek fel a külföldön — mondja Madgearu

De a névvel lehetnek el, hogy Románia újabb külföldi köicsönhöz járhatna. Mit látott a külföldön a nemzeti parasztpárt volt pénzügyminisztere

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Madgearu volt pénzügyminiszter, a nemzeti parasztpárt főtitkára, a szászabb külföldi tanulmányutjáról tegnap este visszaérkezett Bukarestbe. Madgearu a sajtó képviselői előtt az alábbi nyilatkozatban számolt be külföldi útjának főleg gazdasági és pénzügyi vonatkozású tapasztalatairól:

Minden országban nagy változásokat várnak

— Aggodalommal eltelve térek vissza. Csakint az emberek nagy változásokat várnak egy politikai téren, mint a társadalmi rendben. Minden országban ellenállásra készülnek fel, hogy ha nem is sikerrel, de legalább kevés áldozat árán megmeneküljenek a válság kulminációs pontjától, amely közeledik. Ilyen lelkiállapotban elhatározzák a nemzetközi együttműködés kísérletét, holott éppen ma jelezték az egyetlen kiutat a nemzetek közötti elválasztás. Mi pedig ezen idő alatt megismerjük a világ gazdasági válságát, amely a világ történelme annalszeiben.

— A világválság szemüvegén nézve úgy fest Románia gazdasági válsága? A román válság a mezőgazdasági áruhányások reflexe

— A mi gazdasági válságunk kétségtelesen a mezőgazdasági termékek és a nyersanyagok áruhányásának reflexe, minthogy ezek a háború előtti értékük felére, sőt néhol egyharmadára estek vissza. A válságnak mai súlyosbodása azonban kétségtelenül annak köszönhető, hogy több mint egy éve semmiféle gazdaságpolitikai nem folytattunk. A nemzeti parasztpárti kormány aktív kereskedelmi politikát inaugurált. Megnyitottak az olasz és francia piacokat az élőállatok, a német piacot különösképpen a szőlés, a lengyel piacot a borok és gyümölcsök számára. Be akartuk vezetni a minimális buzaárát. A kormány hatályon kívül helyezte a vonatkozó törvényt és

bevezette az exportprémiumot, 900 millióval terhelte meg a kincstárt azért, hogy 90 ezer vagon búzát exportáljon 25 ezer lejért vagononként.

— Van-e olyan megoldás, amely enyhíthetne az ország válságát?

— Mindenütt elismerik, hogy egyetlen megoldás van: a preferenciális rendszer. Német és francia politikai körökben egyaránt csodálkozással hallották, hogy Románia egy éve semmit sem tett ebben az irányban, holott ez volna az egyetlen mód a mezőgazdasági termékek árának megjavítására. Most az új kormány ismét megmozdítják a mezőgazdák és kérjék a francia és német kereskedelmi szerződésekre vonatkozó klauzuláinak életbeléptetését. Romániában egyébként ugyanaz az atmoszféra uralkodik már egy év óta, vagyis amióta nálunk a kísérletezők kormányoznak. Ami pedig a külföld támogatását illeti, igazán naivnak kell lenni ahhoz, hogy valaki elhitesse, hogy miután két éven belül két kölcsönt kaptunk és miután az aláírók a tőkének több mint felét elveszítették (kölcsönpapírokat a kibocsátási árfolyam felén sem jegyzik), újabb román kölcsönt lehetne kibocsátani a külföldi piacon. Még sem csodálkozom, ha a mi hivatalos körünk 800 millió frankos és egymilliórdos államkölcsönről beszélnek. Nem csodálkozom, mert egy idő óta megszokták mifelénk az emberek, hogy illuziókból éljenek.

A külföldi tartozások redukálását, vagy nemfizetését súlyos hibának tartaná Madgearu. Igazságos volna a pénzügyi kötelezettségeket nemzetközileg enyhíteni, miután az arany 40 százalékkal felértékelődött. Nem fizetni azonban súlyos hiba volna, Románia volna az első európai állam, amely ezt csinálná. Mert Görögország, Magyarország, Bulgária és Ausztria csupán transzfermoratóriumot kértek, vagyis valójuk megvédése érdekében nem utalják át a tartozás részleteit devizában a külföldre, mert saját pénzükből deponálják a vonatkozó összegeket.

Aminek mosását senkire sem akarja bizni,

mossa ki
saját maga
LUX

A keze is puha és finom marad!

SZAPPAN PEHELLEL

Langyos vizet használjon! Tartsa be a használati utasítást!

Rendkívüli bővített ülésre hívták össze Zürichbe a munkásinternacionálé végrehajtó bizottságát a szocialista-kommunista egységfront létrehozása érdekében

Zürich, május 18. A világválság mai hangulatában a szociális forrongások és változások korszakában különös jelentősége van annak a híradásnak, mely szerint a szocialista internacionálé végrehajtó bizottságát rendkívüli, bővített ülésre hívták össze, amely a szervezett munkásságot legközelebről érintő nemzetközi kérdések megvitatását tűzte ki feladatául.

A rendkívüli bővített ülésre minden ország szociáldemokrata pártját meghívták. A rendkívüli ülés egyik legszenzációsabb pontja a németországi szociáldemokrata párt jelentése lesz a németországi kommunista párttal folytatott

tárgyalásokról, amelyek különösen a hitlerizmus előretörése óta állandóan folytak titokban a második és a harmadik internacionálé megbízottai között. A német párt jelentése széleskörű megvitatásra fog alkalmat adni s nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy az internacionálé rendkívüli ülése hozzájárulását fogja adni a munkás egységfront létrehozása érdekében eddig is folytatott tárgyalások folytatásához, illetőleg befejezéséhez.

A munkásinternacionálé irodája egyébként az egység-paktum létrehozására irányuló tárgyalásokról részletes jelentést fog kiadni.

A Titanic borzalmai ismétlődtek meg a nyílt tengeren kigyulladt „Georges Phillippard” francia luxushajó égésénél

Hatszáz utast megmentettek. Közel száz halott áldozata van a borzalmas katasztrófának. Megtérül a hajóársaság kára

London, május 18. A Cap Guardafuinál égő francia utasszállító hajó tüzét az elsőosztályú kabinokban keletkezett rövidzárlat szikrái okozták. A tűz rohamosan terjedt s egyre jobban elhatalmasodott. Rövidesen megsemmisült a rádióleadó állomás is, de akkor már több hajó utban volt a szerencsétlenség színhelye felé. Megmentett utasok szerint az utasok vadul tolongtak többnyire éjszakai öltözékben a fedélzeten s a pánikban rendszeres menekülési kísérletekről nem lehetett szó. Az óriási hőségben szának ugrottak a tengerbe és uszva igyekeztek elérni a mentőhajókat. Az együvé tartozókat a menekülés elválasztotta egymástól. Mintegy hatszáz utast sikerült megmenteni. Az eltűntek számát nem tudják pontosan. A francia hajóársaság érte-

sülései szerint az áldozatok száma nem éri el a százat.

Egyébként Marseilleben még mindig tart a rémület a Messageries Maritimes luxushajója, a Georges Phillippard katasztrófája miatt, mert a matrózok csaknem kivétel nélkül marseilleiek. A családok állandóan ostrom alatt tartják a vállalat telefonközpontjait, de még nem lehet biztosat tudni arról, hogy a hajó legénységéből megmenekült-e valaki. A Mahsud és a Contractor angol hajók, valamint a Sovjetskaia Nieff petróleum-tankhajó a megmentett utasokkal utban vannak Aden felé.

A Georges Phillippard építése 130 millió frankba került. A vállalat kára biztosítás révén teljesen megtérül.

... vasalócs...
... Redout

SPORT

Csak pénteken estig lehet elővételeiben jegyet kapni a Ferencváros mérkőzésre

Cluj-Kolozsvár, május 18. (Az Uj Kelet tud.) A Ferencváros szombat és vasárnapi kolozsvári játéka olyan érdeklődést váltott ki, mely a rendező egyesületek fokozott előkészítő munkáit tette szükségessé. Az egyesületek az alkerületet kérték fel a mérkőzések lebonyolítására. Az alkerület különleges rendszabályokat léptetett életbe a meccsre való tekintettel, amelyeket általános tudomásul vétele céljából a sajtóval is közölt. Az alkerület rendelete a következőképpen hangzik:

1. Hogy a sporttelep pénztáránál a tolongás elkerültesse a szerdától (május 18), péntek (május 20) este 6 óráig bezárólag elővételi jegyek a következő üzletekben kaphatók:

a) a Biró-féle gyógyszertárban (Piata Unirii) páholy jegyek és tribün jegyek 1, 2, 3 sor, (student (diák) jegyek.

b) az Ellenzék könyvkereskedésében (Piata Unirii) a Schuster üzlet mellett tribün jegyek 4, 5, 6, és 7. sor.

c) a Stadion üzletben (Calea Victoriei) tribün jegyek 8, 9 sor, valamint korzó és állóhely jegyek.

2. A sporttelep pénztáránál szombat és vasárnap reggel 9 órától kezdve jegyek egész nap válthatók.

3. A pénztáros munkájának megkönnyítése céljából a vasárnapi Ferencváros—Universitatea meccsre szóló jegyek szombat délután 3 órától kezdve nem válthatók, csak a Ferencváros—Románia meccsre. A Ferencváros—Universitatea mérkőzésre vasárnap reggel 9 órakor a jegyek kiadását a sporttelepi pénztár újra megkezdte.

4. A Ferencváros—Románia meccsre szóló jegyek, melyekre egy nagy R betű van nyomtatva, csak erre a mérkőzésre érvényesek. Ugyiszintén a Ferencváros—Universitatea mérkőzésre váltott jegyek is, melyekre egy nagy U van nyomtatva, csak a vasárnapi meccsre vannak érvényben.

5. Gyermekek jegy nélkül a sporttelepre jegy nélkül nem léphetnek be. A gyermekjegy ára 20 lej. A pályát övező futópálya az ő részükre van fenntartva.

6. Kérjük a közönséget, hogy a pénztárhoz előkészített pénzzel jöjjen, a tolongásban előfordulható zsembszések miatt.

7. Kérjük a vörös színű szabad belépő jegy tulajdonosait arra, hogy a főbejárattól balra lévő kis kapun lépjenek a pálya területére, mely mind a két meccsen nyitva lesz.

Kérjük, hogy a belépőjegyüket a rendezőknek mutassák fel. Mindazok, akik eddig szabadjegyüket nem váltották ki, felhívjuk, hogy dr. Ciurel urnál, a Sportszövetség Calea Victoriei 43. szám alatti helyiségében este 6 és 7 óra között váltsák ki.

Szabályszerű jegy nélkül a sporttelepre senki nem léphet.

8. A jegyek árában a repülőbélyeg ára 2 lej is bentfoglalatik.

9. A kellemetlenségek és rendezavarások megakadályozása céljából különösen felhívjuk a nagyérdemű közönséget, hogy a rendezőség munkáját, valamint az ellenőrkét és rendőrségét, könnyítse meg azzal, hogy minden intézkedéseket, melyeket a közönség kényelmének biztosítása végett tesznek, teljesítse.

A Haggibbor Hazennacsapatok szorgalmas tréninggel készülnek a Ferencváros meccs előtt tartandó bemutatóra. Az érdekes női sport a város lányai között nagyon népszerű. A játékosokat Rosenfeld Nóri, az ismert tornatanárnő tanítja be.

Belföldön készült

és a gyártól eredeti gyári áron megírt kötöttáruhoz forgalomba SIPOS. Így tudta árait a viszonyoknak megfelelően mérsékelni.

Kvalitás, választék megmaradt, csak az árak zuhantak, mert gyárilag van megírva és gyárilag van cédulázva SIPOS-nál minden kötöttáru. SIPOS csak egy van, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8. tel. 7-20

KÖZGAZDASÁG

E héten aláírják a román-német preferenciális szerződést

Bucuresti-Bukarest, május 18. A kormány Tasca ipar- és kereskedelmi minisztert bízta meg a német-román preferenciális kereskedelmi egyezmény aláírásával, ami a héten meg is fog történni. Az egyezmény egy évre fog szól-

ni. A francia-román kereskedelmi szerződés egyelőre nem léptethető életbe addig, amíg az új francia kormány meg nem alakul és véleményt nem nyilvánít annak feltételeit illetően.

Ismét közel 23 milliárdra emelkedett a bankjegyforgalom

Kiegyensúlyozottságról tanuskozik a Banca Nationala heti jelentése. Emelkedett a visszleszámitolási tárca is

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Nationala most tette közzé rendes jelentését a jegybank helyzetéről. A jelentés néhány érdekes adatot tartalmaz. Így például kiderül, hogy a bankjegyforgalom az elmúlt héten 140 millióval szaporodott. Romániában jelenleg 22 milliárd 900 millió lej van forgalomban. Hasonlóképpen emelkedést mutat a jegybank arany fedezeti stokkja is, amely az elmúlt heti 85 millió szaporulattal jelenleg 9 milliárd 491 milliót tesz ki. A fedezeti arány 36.01 százalék. A bankjegyforgalom emelkedését az idézte elő, hogy a visszleszámitolási tárca is emelkedett az elmúlt héten, mintegy 160 millióval és jelenleg 2 milliárd 748 millióra rug.

A Banca Nationala jelentésével kapcsolatosan a Dimineata megjegyzi, hogy a külföldi valuták behozatalának eltiltása óta jelentős árfolyamdífferencia észlelhető az effektív valuták és a devizák árfolyama között. Ez a differencia arra készítette azokat, akik pénzüket eddig külföldi valutában teaurizálták, hogy valuta helyett devizát vásároljanak. Így azután a belföldi tőkének újabb áramlata indult volna meg a külföld felé és a kormány — többek között ezt is figyelembe vette akkor, amikor zárlat alá helyezte a deviza piacot. A Dimineata megjegyzi, hogy a Banca Nationala jelentése teljes kiegyensúlyozottságot mutat, a lej pozícióját semmi sem látszik veszélyeztetni.

Felhívás a háztulajdonosokhoz. Az 1928. év január havában megjelölt összeírás alapján eszközölt házádokivetés érvénye folyó év végével lejár. Ezért a következő öt évi kivétel alapjául szolgáló bérjövédelmek és bérértékek jövő 1933. év január havában, bizottságok által, házról-házra való járás útján újból összeíratnak.

Az adótörvény idevonatkozó intézkedése szerint az adó alapját a bérjövédelm képezi. Ez eddig igen helyes és természetes is. A mult tapasztalatain okukvan azonban, a háztulajdonos fel kell legyen szerelve minden egyes lakás vagy bérbeadott üzlethelyiség bérleti összegét igazoló, szabályszerűen leilletekezett szerződéssel, mert ennek hiányában az összeíró bizottság nem veheti figyelembe a bemandás szerinti bérjövédelmeket, hanem feltétlenül a becslést és összehasonlítást fogja alkalmazni. Hogy ez mit jelent, erre nézve szintén szomorú tapasztalataink vannak. Az 1928. évi adó

kivetést követő egy-két évig nem egy háztulajdonos volt kénytelen az egész bérjövédelmét adóba fizetni s később, amikor a bért — ha nem tisztviselő, vagy nyugdíjas bérlőkkel állott szemben — valamivel emelhetette is, a beállott gazdasági krízis és a munkanélküliség folytán a magasabb béreket is csak részben szedhette be s szedi be ma is, míg az adó hivatalok ezzel szemben kíméletlenül beszedik az esedékes — az elmúlt öt éven belül is 5,5 százalékkal megszorított adókat.

Ennélfogva nem tudjuk eléggé hangsúlyozni a bérleti szerződések fontosságát.

Az adókivető bizottság, a leilletekezett szerződésen kívül, figyelembe veszi még a bér megállapítására vonatkozó bírói ítéleteket, bérmegállapító bizottsági határozatokat, szóval azon okiratokat, amelyek bizonyító erővel bírnak, de nem minden esetben veszi figyelembe a leilletekezett bérleti szerződéseket sem.

Nem tartoznak ugyanis figyelembe venni azokat a szerződéseket, amelyeknél feltételezhető, hogy a feleket az államkassza megrovidítására irányuló törekvés vezette (economicos). Ily eseteket azonban amíg lehetővé feltételezni, amennyiben a bizottságnak az egyik-másik szerződés valódisága tekintetében kételyes volna az azt szintén a törvény intézkedése alapján mellőzné, a háztulajdonosnak reménye lehet arra, hogy az adó fellebviteli bizottság, vagy legrosszabb esetben a bíróság mégis elfogadja a szerződést.

A fentiek alapján a Kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége ezúton is felhívja tagjainak figyelmét arra, hogy mindazon esetekben, amikor a bérleti jogviszony, a törvényes meghosszabbítás vagy külön megállapodás alapján irásba foglalása és folyó hó végéig — a törvényes 30 napi határidőn belül — leendő leilletekezése és záradékolása iránt multhatatlanul intézkedjenek.

Az UGR elnökének expoziója a gazdasági helyzetről. Bukarestből jelentik: Az Ugr tegnap ülést tartott, amelyen Buzila mérnök mondott expoziót a gazdasági helyzetről. Ismertette a nagyipar összes problémáit, küzdelmeit a gazdasági válsággal a nemzeti iparra káros tervekkel szemben, majd kijelentette, hogy az Ugr helyesli a legfőbb gazdasági tanács felállítását. A pénz- és hitelhiány a legfőbb oka a bajoknak, valamint az is, hogy az állam nem fizet a szállítóknak.

Megfelelő mennyiségű deviza áll rendelkezésre az osztrák népszövetségi kölcsön szelvényeinek fizetésére. Bécsből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy az osztrák népszövetségi kölcsön júniusban esedékes szelvényeinek fizetése céljaira megfelelő mennyiségű devizák állnak rendelkezésre.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, a legjobb apának, az odaadó hitvesnek, a szerető roknak, családunk büszkeségének

Molnár Jakabnak

az Erdélyi Szénbánya Rt. v. igazgatójának

munkabírása teljében, ötvenöt éves korában Aradon történt váratlan elhunytát.

Aldott emléket kegyelettel őrizzük.

Molnár Jakabné, szül. Tauber Elza neje.

Ing. Molnár Imre fia.

Ing. Molnár József, fia.

Zimmermanné sz. Molnár Hermin.

Zimmermanné sz. Molnár Emilia.

testvérei.

Drága halottunkat Kolozsváron temetjük csütörtökön, e hó 19-én d. u. 2 órakor a Szentgyelet Hosszu uccai székházából.

Élet az ügy

A védők bizo

Sighet-Máramarosszigi (tud.) A máramarosi t... előlött tíz óraker foly... gyilkosság bűnpörök... nek Sfetea csendörka... ki, aki kimerítően rész... elmondta a nyomozás... kezdve a letartóztatás... a bűnyű történetét. A... zése után rögtön jelen... akik minden külső kén... azonnal Huza és Dun... roztatták.

Sfetea kapitány kim... az ügyész és a védő k... Vasile parasztembert... gyilkosság után jelen... gen és terhelő vallom...

A tanut közben fal... itették és a vizsgá... módosította.

A törvényszék előtt a... hogy december 22-ké... val és Duncával a Sz... száguton. Az elnök... lentkezett a tanu a gy... Huzára terelje a gya... ad választ. A tanut m...

Orsac tanu azt a v... Dunca nővérénél a g... idegen férfit látott.

Néhány tanuvallomá... Sima vádolt alibijét... Leon Lupu fegyversz... zánál talált revolver... mas. Dr. Ilea benyuj... állapotáról készített... rint Dunca normális... ember. A meggyilkolt... vasta fel ezután az... vették a perbeszédék.

Elsőnek Bizuc ügy... ra, aki ismerteti a b... lottakat szándékos, d... toltan elkövetett g... czenkivül tiltott fegy... Ismerteti a vádoltak... logkerülő paraszt, a... emberek társaságát l... jogerős ítélet alapjá... el, Huza az agyafur... A negyedik, Mois sz... aki már többször vo... a bizonyítékokat és... kosságot Dunca vád... alkalmával előadott...

Dunc bejött Sziget... önszántából tett v... leteket kimerítően... besítésél és a rel... aránt majd késő... előtt is e...

A törvényszék előtt... vallomását, mint ah... rün változtatta va... kihallgatták őket, a... tak. Ez bizonyítja, l...

Mind a... fogytigl...

Az ügyész szer... Kratzot, mint felesé... Ismerteti az orvossz... mely szerint a bűnté... fással hajtották vég... minden a legtökél... van, ugy a tettesek... vallomásai ellentmo...

minden vádlottra... szemun...

Székelly Menyhért...

Lenin—Stein...

Erről ad megragadó... Asch: Moszkva c. 1... hér papíron 168 lej... Postán utánvételle... könyvek jegyzékét...

Üzletmegszűnés miatt nagy elárusítás!!!

MERINO posztóáruházzal főpostával szemben

Bel- és külföldi szövetek eddig még nem létezett olcsó árakon!!!

Életfogytiglani kényszermunkát kért az ügyész a barcánfalvi gyilkosság összes vádlottjaira

A védők bizonyítékok hiányában a vádlottak felmentését kérik. Május 23-ikán hirdeti ki az ítéletet a máramarosi törvényszék

Sighet-Máramarossziget. (Az Új Kelet) A máramarosi törvényszék szerdán elélt tiz órák folytatta a barcánfalvi gyilkosság bűnpörének tárgyalását. Elsőként Sfetea csendőrkapitányt hallgatták ki, aki kimerítően részletes vallomásaiban elmondta a nyomozás első pillanatától kezdve a letartóztatások fogatosításáig a bűnügy történetét. A gyilkosság felfedése után rögtön jelentkeztek a vád tanúi, akik minden külső kényszertől mentesen szívesen Huzá és Dunca bűnösségét hangoztatták.

A megfélemlített tanu

Sfetea kapitány kimerítő feleleteket ad az ügyész és a védő kérdésére, majd Stan Vasile parasztembert hallgatják ki, aki a gyilkosság után jelentkezett a csendőrségen és terhelő vallomást tett Huzá ellen.

A tanu közben falujában megfélemlítették és a vizsgálóbíró előtt már módosította vallomását.

A törvényszék előtt azt a vallomást teszi, hogy december 22-kén találkozott Huzával és Duncával a Sziget felé vezető országúton. Az elnök megkérdezi, miért jelentkezett a tanu a gyilkosság után, hogy Huzára terelje a gyanút? Erre Stan nem ad választ. A tanu megesketik.

Orsac tanu azt a vallomást teszi, hogy Dunca nővérénél a gyilkosság éjszakáján látni férfit látott.

A fővádlott élméjü

Néhány tanuvallomás következik, melyek Sima vádlott alibijét igyekeznek igazolni. Leon Lupu fegyverszakértő szerint a Huzánál talált revolver emberölésre alkalmas. Dr. Ilea benyújtja Dunca elmebeli állapotáról készített szakvéleményét. Esze mint Dunca normális, de rendkívül ideges ember. A meggyilkolt Kratz vallomását olaszta fel ezután az elnök, majd kezdetét vették a beszédek.

A bűnözők galériája

Elsőnek Bizuc ügyész emelkedett szólásra, aki ismerteti a bűncselekményt. A vádlottakat szándékos, de nem előre megfontoltan elkövetett gyilkossággal, Huzát szeméremtől tiltott fegyverrel valója ismerteti a vádlottak jellemét, Dunca dolgotkerülő paraszt, aki állandóan gyanus emberek társaságát keresi, Sima egy évet jogerős ítélet alapján fogházban töltött el. Huzá az agyafurt gonosztevő típusa. A negyedik, Mois szintén börtöntöltelék, aki már többször volt elítélve. Felsorolja a bizonyítékokat és rekonstruálja a gyilkosságot Dunca vádlott első kihallgatása alkalmával előadott vallomása alapján.

Dunca bejött Szigetre, a csendőrségen önszántából tett vallomást, pontos részleteket kimerítően ismertett, a szembesítésnél és a rekonstruálásnál egyaránt majd később a vizsgálóbíró előtt is elismertelte.

A törvényszék előtt megváltoztatta ezt a vallomását, mint ahogy minden vádlott sürin változtatta vallomását. Ahányszor kihallgatták őket, anyiféleképpen vallottak. Ez bizonyítja, hogy hazudnak.

Mind a négy vádlottra életfogytiglani kényszermunka

Az ügyész szerint a tettesek úgy Kratzot, mint feleségét meg akarták ölni. Ismerteti az orvosszakértői véleményeket, mely szerint a bűntettet vadállati brutálissággal hajtották végre. Az ügyész szerint minden a legtokéletesebben bizonyítva van, úgy a tettesek, mint a mentőtanuk vallomásai ellentmondóak, ezért

minden vádlottra életfogytiglani kényszermunkát kér.

Székely Menyhért kártérítési igényt je-

Lenin—Stalin Oroszországa

Ezről ad megragadó teljes képet Schalom Asch: Moszkva c. regénye 350 oldal, fehér papíron 168 lej Lepage-nál Kolozsvár. Postán utánvétellel franco. Kérje az új könyvek jegyzékét Lepage-tól.

lent be és kéri, hogy a törvényszék polgári hatóságok elé utasítsa.

A védőbeszédek

A védők közül elsőnek dr. Klein György emelkedett szólásra. A védő szerepe ebben a perben nem a legrokonszenvesebb. Nem védi Huzát és Moist, hanem Simut és Duncát, akik ártatlanok. Elismeréssel adózik az ügyész vádbeszédjének, amely kifogástalanul rekonstruált jogászai mű volt, de felépítésénél sok szerepe van a fantáziának. Eppen ezért ez az ügyészi vádbeszéd inkább csak irodalmi értékű. Elfelejtkezik az ügyészi vádbeszéd a meggyilkolt Kratz Lipótnak halála előtt tett vallomásáról, melyben Kratz kijelentette, amadói közül senkit nem ismer fel. Ilyenformán teljesen valószínűtlen, hogy a tettesek között barcánfalvai parasztok

is lettek volna.

Dr. Lázár Sándor Huzát védi. A vádlottra Dunca első vallomásán kívül semmiféle terhelő bizonyíték nincsen. Dunca vallomását visszavonta, a törvényszék előtt pedig Huzá bűnössége nem igazolódott be. Az ítélet szempontjából pedig csak azok a bizonyítékok érvényesek, amelyek a főtárgyaláson vetődnek fel. A bűnfelek hiánya és a tanuk ellentmondásai miatt védenca felmentését kéri.

Május 23-án ítélet

Dr. Chindris Vasile Mois Dumitru és feleségét védi és ártatlanságukat hangoztatja. Azt állítja, hogy a csendőrök termelték ki ezeket a tetteseket, mert két csendőr is látta a menekülő gyilkosokat, de mert nem fogták el őket, kényszerültek

Ne mosasson otthon,

mert egy kiló fehérnemű mosása csak

15

lejbe kerül. Terítőket és függönyöket rendkívül olcsón mos az

Erzsébet mosóda

CLUJ, Strada Aurel Vlaicu (volt Bánffy-u.) 3. szám.

tetteseket találni. Védencei felmentését kéri.

A tárgyalás felkeltőkor fejeződött be és akkor hirdette ki az elnök, hogy ítéletet hétfőn, május 23-án hoz a törvényszék

Moszkvában és Nankingban újabb drámai meglepetésektől tartanak a japán belpolitikában

A kormánykrízis még nem nyert kedvező megoldást. Lehet, hogy nemzeti kormány alakul, de a katonai klikk puccsától is tartanak. A merénylőket tengerészeti hadbíróskodás alá állítják. Moszkvában komolyan tartják a helyzetet és fenntartják Vladivosztkában a nemrég elrendelt tengerészeti készülréget

London, május 18. Kinában és Oroszországban attól tartanak, hogy Japánban a katonai klikk veszi át az uralmat, ami a távolkeleti helyzetet a végsőkig kiélezheti. A kormánykrízis Japánban még nem nyert végleges megoldást. Ezt igazolja az az újabb tókiói jelentés is, mely szerint Takayashi, az Inukai-kormány pénzügyminisztere csak ideiglenesen vállalta a kormányelnökséget s nem akar végleges miniszterelnök lenni. Valószínű, hogy a császár a titkos tanács meghallgatása után Susuki belügyminisztert fogja megbízni a kormányalakítással,

de lehetséges az is, hogy nemzeti kormány fog alakulni.

A császár állandó érintkezést tart fenn a vezető politikusokkal

A Daily Express távirata szerint a japán gyilkos merénylőket tengerészeti hadbíróskodás alá állítják, amely kétségtelenül a legsúlyosabb büntetés-nemet fogja alkalmazni velük szemben. Cáfolják azt a hírt, hogy a hajóhad és a hadsereg több magasrangú tisztje is részes lenne a merénylet kitervelésében.

Moszkvában és Nankingban peszsimisztikusak a japán helyzet

megítélése tekintetében. Aggódnak attól, hogy a helyzet Japánban újabb drámai meglepetéseket hozhat.

Az érték, rizs, és gyapottözsdek egész Japánban még mindig zárva vannak. Ugyancsak a Daily Express szerint az orosz tengerészeti vezérkar Vladivosztkában környékén még mindig fenntartja a hetekkel ezelőtt elrendelt tengerészeti készülréget. A helyzetet általában komolyan tartják. Számolnak az az eshetőséggel, hogy a Szachalin-szigetcsoporthoz lévő olajmezők védelmére csapatokat kell odaszállítani.

Felperzselt házak, lerombolt üzletek, halottak és sebesültek százai jelzik Indiaszerte a hindu-mohamedán tömegek harcának pusztításait

Négy nap óta szünet nélkül tartanak a zavargások Bombayban. Kalkuttában és a többi hindu városokban is fellángolt az öldöklő harc. Két, a hindu negyed egyik üzletéből kiutasított mohamedán koldus miatt kezdődtek meg a véres zavargások

London, május 18. Bombayben tovább tartanak az uccai harcok. A kórházakban több, mint ezer sebesültet ápolnak. A halottak száma az összecsa pákos első három napján, csaknem százra emelkedett. A vagyonos hinduk menekülnek a városból. A hatóságok korai zárórát és gyülekezési, valamint felvonulási tilalmat léptettek életbe. Felgyújtott házak és üzletek a tüzoltóság heroikus erőfeszítései ellenére majd itt majd meg amott lángolnak fel. A várossal este a táviró- és telefonösszeköttetés is megszakadt. Calcuttában is voltak zavargások. Hinduk tömegek kövél árasztotta el a mohamedánok egy körmenetének résztvevőit, mire általános uccai harc tört ki. A rendőri karhatalom több ízben sortűzek leadására kényszerült. A halottak és sebesültek pontos számát Calcuttából még nem jelentették. Újabb jelentések szerint Bombayban a karhatalom husz sortűzet adott le a harcoló ellenfelek tömegeire. A harcok tovább folynak. Har-

mine szövőgyár leállította üzemét. New Delhiből páncélos gépkocsik és újabb ezredek vannak utban Bombay felé. Calcuttában 17 rendőrtiszt és altiszt is sebeket kapott a rend helyreállítására törekvő akció során. Rendzavarási kísérleteket és összeütközéseket jelentenek India több más városából is.

London, május 18. Négy nap óta Bombayben a zavargások egyre tartanak. A főútvonalakon meg tudják akadályozni az összeütközéseket, de a szűk sikátorokban nem szűnő szenvedélyességgel folyik a harc a hinduk és a mohamedánok között. Az uccákon számos temetetlen holttest hever.

A zavargások kezdete óta a harcos felek 435 üzletet romboltak szét és 85 házat perzseltek fel.

A karhatalom több ízben szuronyrohalmot intézett a fanatikus ellenfelek tömegei ellen.

Bombayben és Calcuttában az angol

helyőrségi parancsnokok két-két gyalogezredet mozgósítottak s nagy erőfeszítéseket tesznek a rend helyreállítása érdekében.

Ugy hírlik, hogy az ellenségeskedések újra fellángolásának oka az volt, hogy a hindu negyedben egy kereskedő üzletéből kikergetett két mohamedán koldust, akik az ünnepre messziről érkeztek Bombaybe. Ezek a koldusok fellármázták a mohamedánokat, akik gyors tempóban fegyveresen behatoltak a hindu városrészekbe, hogy elégtételt vegyenek a sérelemért. Az ellenséges tömegek harcok közben romboltak és gyújtogattak s a karhatalom órákon át teljesen tehetetlen volt velük szemben.

AZ OKOS IS NEM

ha nyelvet nem tud. Schidlof 1000 szó módszer angol, francia, német, olasz 10 füzet egy dobozban 180 lej. Előre fizetve portómentesen küldi Lepage, Cluj.

UJKELET Legújabb hírek

Lezajlott a prefektusok Bucaresti értekezése

Bucaresti-Bukarest, május 18. Ma délután 4 órakor a belügyminisztériumban összegyűltek az ország összes megyei prefektusai, hogy a kormánnyal az általános közigazgatási helyzetről tanácskozzanak.

Először Jorga miniszterelnök üdvözölte a prefektusokat, aki hangsúlyozta, hogy a megyék vezetőinek nagy feladataik vannak kulturális téren, az iskolákkal szemben és, Irányítási és ellenőrzési feladatokat kell az iskolák működését és szerpük nagyon eredményesen hathat ki ebben az irányban.

Argetoianu miniszter beszélt ezután, aki rámutatott a súlyos költségvetési helyzetre, amely a legmohosabb szükségessé teszi a közigazgatás korszerűsítését, amely a prefektusok ellenőrző tevékenységének fokozását kívánja. A prefektusoknak ügyelniük kell az inkasszó menetére. A kormány emelni akarja a prefektusok autoritását, kiegészítve eddigi szerepüket, hogy megbizna valamennyi hivatal ellenőrzésével. Ehhez szükséges az is, hogy a prefektusok mindig tisztában legyenek a kormány tervével és intencióival. Epp ezért minden hó 15-e és 20-a között Bukarestben prefektusi értekezletet lesznek, amelyeken a kormány tudomást fog venni az egyes megyék helyzetéről, viszont a kormány tagjai tájékoztatni fogják a prefektusokat az ország helyzetéről és utasításokkal fogják őket ellátni.

Kérte a prefektusokat, hogy fáradhatatlan energiával dolgozzanak az ország mai rendkívül súlyos helyzetében.

Ezután Ottescu belügyi államtitkár beszélt a megyei és községi választások elhalasztásáról. Az elhalasztás kizárólagos oka, hogy a június 15-i választások 400 millióba kerültek volna, 7-8 hónap múlva pedig — az új közigazgatási törvény megszavazása után — ismét ennyibe. Két választást nem szabad csinálni ilyen gyors egymásután akkor, mikor egy bez sincs elég pénz. Az új közigazgatási törvény egyébként le fogja szállítani a községi és városi tanácsok számát.

Radian földművelésügyi államtitkár a konverziós törvény alkalmazásáról beszélt. Közölte a prefektusokkal, hogy a törvény végrehajtási utasítása elkészült és holnap megjelenik a hivatalos lapban. A prefektusoknak köze kell hatniuk, hogy a hatóságok és a falusiak kellően felvilágosítottassanak a konverzió előnyeiről és a formalításokról, amelyeket a parasztoknak teljesíteniük kell.

Köroformos vasúti rablótámadás során 400.000 lejt raboltak el egy nagyvárosi kereskedőtől

Oradea-Nagyvárad, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt éjjel vakmerő rablótámadás történt a nagyváros-aradi vonalon. Lefkovits Lipót nagyvárosi kereskedő Aradra utazott. Lefkovits 380 ezer lejt és 150 dollár készpénzt vitt magával. A kereskedő a gyorsvonat harmadik osztályára szállt fel.

A hajnali órákban a szentannai állomástól mintegy 400 méternyire, a pályatest mellett eszméletlenül találták meg Lefkovits Lipótot, akinek kezét és lábait összekötötték. Amikor ájulásából magához tért, megdöbbenve konstataulta, hogy

több mint 400 ezer lejt kitévő pénzt elrabolták.

Az állomási rendőrség megkezdte a nyomozást, melynek azonban kevés kilátása van, mert Lefkovits semmit nem tud támadóiról. Azt vallja, hogy Szalonta állomáson elalmodott és később elaludt. Valószínűnek tartják, hogy

köroformos merényletről van szó és a vakmerő rablótámadást gyakorlott vasúti fosztogatók követték el.

Lemondott a belga-kormány

Brüsszel, május 18. A Renkin-kormány benyújtotta lemondását. A visszalépés oka a koalíció pártjai között a nyelvkérdésben felmerült ellentétben keresendő. A kormány 11 hónapon át vezette Belgiumban az ügyeket.

Károly király politikai amnesztiát ad trónralépésének évfordulóján

Bucaresti-Bukarest, május 18. A Lupta mai száma szerint június 8-án, Károly király trónralépésének második évfordulóján az uralkodó politikai amnesztiát akar adni, azonkívül más deliktumok is kegyelemben részesülhetnek.

Miután ilyen amnesztia csak törvény útján lehetséges, nincs kizárva, hogy a

parlamentet néhány napos rendkívüli ülés szakra hívják össze még június 8-ka előtt.

Pop Valér igazságügyminiszter még e héten Rómába utazik s távollétében Argetoianu fogja az igazságügyi tárcát vezetni és ő terjesztendő a parlament elé az amnesztiajavaslatot is.

Angliában egyre erőteljesebben fokozódik az inflációt követo hangulat

Az angol kormány rövidesen megteszi a lépést az inflációs politika felé. Amerikában is minden társadalmi réteg egyaránt követeli, hogy az aranyérték hullámszásának vessenek véget

London, május 18. Most már általánosan helyeslik a font aranyalapjának feladását, még azok is behódoltak, akik presztizsokból áldozatok árán is szívesen tartották volna az angol valuta egy év előtti aranyértékét.

Pénzügyi és politikai körökben hódít az inflációt követelő hangulat, a font vásárló erejének mesterségesen, nagymennyiségű új bankjegy forgalombahozatalával történő csökkentésének terve, mert a font alacsony színvonalon tartásához a gazdasági életnek rendkívüli érdekei fűződnek, míg a drágulás újra veszélyeztetné a termelés versenyképességét. Egyre többen vannak, akik belátják, hogy a defláció csak bankárérdekeket szolgál s talán már

közelebről megteszi a kormány a lépést — a közvélemény és a sajtó egyrészt a nyomása alatt — az inflációs politika felé

London, május 18. Amerikában is egyre nagyobb teret nyer az a felfogás, hogy az árak zuhanásszerű esésének valamilyen uton gátat kell vetni, különben le kell mondani a pénzügyi egyensúly fenntartásáról és a világgazdasági válság enyhülésének lehetőségéről.

Pénzügyi, politikai és gazdasági körökben egyaránt hangoztatják, hogy az aranyérték hullámszásának véget kell érnie, mivel a mostani válságok helyzet az agrártermelés és az árucserre végpusztulásához fog vezetni.

Az aradi és nagyvárosi feketeszestárgyalások

„Az ügyészségen beismerő vallomásra kényszerítettek és lázas állapotban iratták alá velem a jegyzőkönyvet”

Vallja az aradi feketeszestárgyalás fővádlottja

A nagyvárosi törvényszék megsemmisítette a mezőtelegi szeszgyár 80 millió lejes bírságát

Arad, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az aradi törvényszék dr. Costa Alexandrescu tanácsa napok óta folytatja a feketeszest monstreper tárgyalását, amelynek tizennégy vádlottja van. A vádlottak között Arad és Nagyváros szesziparának legismertebb reprezentánsai foglalnak helyet: Grosz Mór aradi szállító, Weiszberger Mór szeszkereskedő, Varga Antal, a nagyvárosi Egyesült Rum- és Likörgyár igazgatója, Felner József, Klein Mór nagyvárosi borkereskedő, Spitzer Bernát, Ulmann Adolf és Gutfried Emanuel szeszgyárosok, valamint Jánosi és Ardelean szeszinspektorok, akiket szeszbecsértés vádjával és forgalombahozatalával vádolnak.

Varga Antal kijelenti, hogy nem vett részt tudatosan feketeszest manipulációkban. Csak szabályos bárcákkal vásárolt szeszt, teljesen jóhiszeműen és nem tudta, hogy feketeszest vásárolt. Grosz Mór, aki a vizsgálat során beismerő vallomást tett, a tárgyaláson tagadja bűnrészességét. Weiszberger Sándor megbízásából szállított szeszt Nagyvárosra és távolállott minden manipulációtól. Kijelenti, hogy az (ügyészségen és a vizsgálóbíró előtt tett vallomása nem felelnek meg a valóságnak.

Nagy beteg volt és a letartóztatás és fogságban ülés izgalmai teljesen megtörték.

Az ügyészségen kijelentették, hogy mindaddig nem kerül szabadlábra, míg beismerő vallomást nem tesz. Amikor az utolsó vallomástételre vitték, lázas beteg volt és a magas láz miatt nem is tudta, hogy beismerő vallomást ír alá.

De ekkor szabadlábra helyezték. A per többi vádlottai is hasonló vallomásokat tettek, majd a törvényszék a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította. Ma Mandru Markus ügyész kezdi meg nagy érdeklődéssel várt vádbeszédét.

Oradea-Nagyváros, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyvárosi törvényszék első szekciója hármas tanácsú ülésen tárgyalta a mezőtelegi szeszgyárra a fiskus által kirótt 80 millió lejes szesz bírság felelősségi tárgyalását. A törvényszék ma hirdette ki általános feltűnést keltő ítéletét, amelyben

a pénzügyminisztérium által kirótt büntetést megsemmisíti.

A törvényszék ítéletét azzal indokolja, hogy a 80 millió lejes bírságról felvett jegyzőkönyvet

nem a törvény által előírt módon a szeszgyár helyiségében, hanem a kolozsvári ügyészség kabinetjében vették fel.

Az ítélet indokolása jogászai körökben szenzáció erejével hat. A mezőtelegi szeszgyárnál Mezei Erzsébet és Mezei Dávid az érdekeltek. A gyártulajdonosokat dr. Markovits Sándor képviselte.

A kolozsvári sétatáron újabb súlyos katasztrófát idézett elő egy leszakadt korhadó fatörzs

Ciuj-Kolozsvár, május 18. (Az Uj Kelet tud.) Egy évvel ezelőtt történt a kolozsvári sétatáron az a megdöbbentő szerencsétlenség, amelynek Lakatos Béla magántisztviselő és Ujvárosi Margitka lettek áldozatai. A sétatér egyik korhadó, óségi fája a tenniszről hazatérő fiatalokra zuhant. Lakatos azonnal meghalt, Ujvárosi Margitka pedig hónapokon keresztül tartó betegség után nyerte vissza egészségét.

Még mindenkinek élénken emlékeztében él az annakidején hatalmas feltűnést keltett szerencsétlenség, és ma újra megismétlődött Kolozsváron a múlt évi katasztrófa. Az évszázados sétatéri fák egyike szerda délután négy órakor letört és két méter magas sétatérre esett.

Boér István Cimbalmos utcai vendéglős és Plosca Joan munkanélküli kereskedője a csónakházzal egyvonalban, a főtérny baloldalán egy padon ültek. Egy pillanatban éles roppanás hallatszott és a két ember riadtan ugrott fel a padról. Alig jutottak azonban három méternyire a sétatérre, a hatalmas fa lezuhant. Boér Istvánt maga alá temette, Plosca Joan pedig a fa egyik ága néhány méternyire ellendítette. Mindketten azonnal eszméletüket veszítették.

A napfényes májusi időben nagy tömeg asszisztált a hátborzongató tragédiánál. Azonnal telefonáltak a mentőkért és a pár perc múlva megérkezett mentőautó a klinikára szállította az áldozatokat. Boér Istvánt, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett és fején is hatalmas seb tátong, azonnal megoperálták. Állapota rendkívül súlyos. Plosca Joan könnyebb sérüléseket szenvedett és pár nap alatt kiheverheti a szerencsétlenséget.

A másodsorú megismétlődő szerencsétlenség óvatosságra kell hogy intse a város vezetőit, hogy a sétatér korhadó fáinak lezuhanásait elkerülendő, megtegye az óvintézkedéseket. A sétatáron még több olyan korhadó fa van, amelyeket jó volna jöelöre kiirtani, még mielőtt újabb szerencsétlenség történne.

A Zsidó Párt végrehajtóbizottsága ülést tartott Bukaresztben

Bucaresti-Bukarest, május 18. Ma délelőtt nyílt meg Bukaresztben az Országos Zsidó Párt végrehajtó bizottságának konferenciája. A konferencián dr. Fischer Tivadar pártelnök elnökölt és a parlamenti klub tagjain kívül résztvettek azon a végrehajtó bizottságon csaknem valamennyi tagjai.

Dr. Fischer Tivadar hatalmas politikai exozója után kimondották, hogy az országos kongresszust szept. 15. és 20-ka között tartják meg Bukaresztben megállapították a delegátus választás módjait, majd megvitaták a Zsidó Párt magatartását, a napirenden lévő különböző politikai és gazdasági kérdésekkel szemben.

— Az angol kormány jegyzékben javasolja a népszövetségi alkalmazottak számának csökkentését. Londonból jelentik: Az angol kormány jegyzékben intézett a Népszövetséghez, melyben javaslatot terjesztett elő a népszövetségi alkalmazottak számának csökkentése és a fizetések mérséklése iránt. 1931-ben a Népszövetség kiadásai 33 millió aranyfontot tettek ki.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó nyomasza Ciuj-Kolozsvár, Str. Barza Pop (v. Brazaei u.) 16. szám. Telefon 6-77

Taxa postală
plătite în numeră
No. 224.716-929.

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. Elő
vonta 110, negye
dó, egészévre 12
havonta 1, negye
egészévre 10 dol
értékű valuta. Hir
szerint. Az „Uj KE
bánsági zsidóság
Cikkeink utánony
ras merlelőseve

Kenyér és cirkus

Hogy mire nincs ke
mánynak ezekben a t
Alig három napja
minisztert „leépítettek
karékossági” szempont
Egy ilyen intézkedé
het az ember. Ambar
lett volna egyáltalán n
tert belőlük. Hisz a v
csináltak.

Ennek a leépítésnek
de a kormány máris
kormányaink kötelező
tett csorbát.

A leépített erdélyi
tők egy frissen kreált
zottság élére, amely
még vagy négy-öt tagja
légra és főtikára.

Tehát egy helyett t
kölségvetésből a „lee
vezni.

A másik alminiszter
bívottság elnöke lett. M
ni, hogy ez a bizottsá
nál-e majd egy kis ara
zonyos, hogy az állam
kerülni.

Végéreményben teh
alminisztert, de kreáln
Amely bizottságok ke
nak kerülni az állama
teti miniszterek.

Róma népe egy váls
kenyeret és cirkuszt
főtől.

Románia lakozága s
Megelégedne csak a ke
Am helyett csak cir

Az arany kárho

imen élelmes amerika
Hindrámát irtak és ke
vén életéről.

Még nem ismerjük a
bő joggal következteth
a fildráma nem éppen
tűnteti fel a tragikus
retjét.

Nem a kegyelet, han
ag kedvéért illő megje
ok piszkolódás, amely
súlyos ördögnek tűnteti
semcsak hogy izléstel
an is.

Igazságtalan pedig
n, ugyanazok a lakajok
különbözőbb világlapok
esztviz utolsó cseppjét
vikingről”, — halála s
tettel a legnagyobb
ngették ugyanerről a

Meg kell végre állap
er Ivar nem volt sem jó
gyetlen más plutokrátá
egy trószfejedelemnél,
mérhetetlen vagyonát
élettelenséggel, mérhe
gyval és démonikus, a
lítottással.

Csak míg a többiek ele
tették el tranzakcióik na
tan erkölcsű háttérét,
er elcsuszott egy nar
Amig sikerei voltak:
koncralesők szemében
n, nagyszerű, csodálat
ost ugyanezek azok, ak
t kiáltanak rá.

Régi megállapítás, hog
milliárdokat nem le
nkával szerezni. Kreu
zte, de viszont a többi
szel szerették. A többi
meséjük van, helyesebb
meséjük, míg Kreuger
adni, egészen hőse
ny revolvergolyóval te
n, amelyet nagyon so
n talán nem tudott ve
Kreuger épp olyan g
nt a többi gentleman, é
szállította volt, mint
lítottak; nem illik teh
n kigyót-békát kiáltan
k, akik annyit kiáltoz
bak a Deákne vásznán